

CONTACT- EN CULTUURCENTRUM BRUSSEL, vereniging zonder winstoogmerk, opgericht in 1966, met als doel „het Nederlandstalig cultureel leven te bevorderen in het hoofdstedelijk gebied, onder meer door het oprichten van een centrum voor het verenigingsleven en van een bibliotheek”. De samenstelling en de werkzaamheden van de vereniging mogen, volgens de in het Belgisch Staatsblad van 9 februari 1967 verschenen statuten, „niet bepaald worden door politieke, filosofische of godsdienstige overwegingen”.

De vereniging is ontstaan uit verscheidene initiatieven. Op aandrang van prof. Frans van Mechelen, voorzitter van de Bond van Grote en van Jonge Gezinnen, en van Karel Gryseels, toenmalig hoofdbestuurslid en belast met de Brusselse problemen, werd in de kringen van die Bond gedacht aan de oprichting van een Vlaams centrum in het hart van de hoofdstad. Er kwamen contacten met de in 1963 opgerichte Vereniging voor Internationale Relaties

(VIRA) en met de Moderne Bibliotheek. Op 17 november 1964 had op initiatief van de Bond de eerste bijeenkomst van een werkgroep plaats, waarna andere contacten volgden, o.m. met prof. Maurits Naessens, die een dergelijk project in gedachten had, en met de Orde van den Prince. Na een enquête werden de initiatieven onder leiding van A. van Houtte, voorzitter van de VIRA, gebundeld. De idee werd gesteund door de minister van Nederlandse cultuur, R. van Elslande. Op 9 mei 1966 had de stichtingsvergadering plaats, waarop Hendrik Fayat tot eerste voorzitter werd aangesteld. Thans bestaat de Raad van Beheer (voor de periode 1971-'77) uit: H. Fayat, algemeen voorzitter; L. Cappuyns, voorzitter; ondervoorzitters: F. Collin, V. de Ruyter, T. Vogelaar. Karel Gryseels is gedelegeerd beheerder. Leden: E. à Campo, K. Aerts, H. Bonnijns, M. Boon, Y. Butzler-Vanneste, E. Coppieters, L. de Maeschalck, J. Flerackers, M. Galle, A. Maertens, A. Monteyne, A. Peerenboom, R. van der Bracht, G. van Gheluwe, J. van Gronsveld, A. van Houtte, W. Verougstraete, R. Vloeborgs, D. Winderickx, L. Wouters.

In november 1967 gaf J. de Saeger, minister van openbare werken, op verzoek van de minister van Nederlandse cultuur R. van Elslande, opdracht de gebouwen van de Belgische Wielrijders Bond aan het Martelarenplein te kopen ten einde daar het Centrum te vestigen. De aankoop gebeurde een jaar later, tijdens het ministerschap van Frans van Mechelen. In december 1969 werd besloten, een aangrenzend huizenblok te onteigenen. De eerste kern van het Contact- en Cultuurcentrum kon op 30 maart 1971 plechtig worden geopend.

Het Centrum kreeg in de eerste fase tot opdracht een representatieve adressenlijst van Vlamingen en Nederlanders in en om Brussel aan te leggen; een enquête te ondernemen naar de „cultuurgerichtheid” en de wensen van de Nederlandstalige bevolking van Brussel; een informatiedienst over de culturele gebeurtenissen in Brussel te organiseren (met o.m. een centraal lokatiebureau voor alle theaters, het conservatorium, concerten e.a. manifestaties); een maandelijks cultureel kalender uit te geven (Deze maand in Brussel, wordt reeds in 40.000 exemplaren verspreid). Er kwam ook een verzendingsdienst voor allerlei culturele organisaties (eind 1971 gemiddeld 80.000 verzendingen per maand) en van het begin af werden lokalen bezorgd aan het Vlaams Onderwijscentrum. Verder moet het Contact- en Cultuurcentrum de propaganda voor alle culturele manifestaties in het Brusselse verzorgen en een lokatie- en adressendienst voor amateurtoneel en voor manifestaties van Vlaamse verenigingen oprichten. Het Centrum wil zorgen voor de opvang van Nederlandstalige inwijkelingen, het gaat samenwerken met de Brusselse Jeugdraad en ten slotte zal het de verenigingen helpen bij het organiseren (o.m. door het opmaken van een inventaris van beschikbare zalen en vergaderruimten) en het samenstellen van programma's. De door het ministerie aangekochte gebouwen worden verbouwd en in dit zgn. „Martelarenproject” komen dan, behalve de nodige administratieve lokalen, o.m. de studio's voor Omroep Brabant van de Belgische Radio en Televisie, auditoria, een centrale bibliotheek en discotheek met filialen en uitleenpunten in de negentien gemeenten van de Brusselse agglomeratie, een aantal zalen

met dertig tot tweehonderd vijftig plaatsen, clublokalen, een restaurant, een cafetaria, rook- en leeszaal, een jeugdatelier, kinderoppasdienst, kinderdagverblijf, cabaretkelder, een „Brussels” café, een taallaboratorium, een polyvalente sportzaal e.d.m.

Het Contact- en Cultuurcentrum, dat ook rekening houdt met een grote Nederlandse aanwezigheid in de hoofdstad, o.m. dank zij de Europese instellingen, kan gezien worden in het licht van de algemene politiek van het ministerie van Nederlandse cultuur, die erop gericht is de Vlaamse activiteiten in Brussel te coördineren en ze verder te stimuleren door de oprichting van nieuwe instellingen (b.v. de Beursschouwburg, de diverse kunstschole, het Nederlandstalig conservatorium).

Met ingang van 1 januari 1973 werd het Centrum overgedragen aan de Nederlandstalige commissie voor de cultuur van de Brusselse agglomeratie.

KAREL GRYSSELS